

Varstvo in nočno delo

Na pobudo RS Zveze sindikatov Slovenije in sveta za vprašanja družbenoekonomskega in političnega položaja žensk pri Predsedstvu RK SZDL smo v »Dekorativni« organizirali problemsko konferenco o vlogi delavke v združenem delu. Namen konference je bil prikazati vlogo delavk v združenem delu in nakazati smernice za nadaljnjo aktivnost, da bi se ženska mogla kot delavka in samoupravljavka enakopravno vključiti v združeno delo in širšo družbeno skupnost.

• S kvalifikacijsko strukturo delavk ne moremo biti zadovoljni. Nova tehnologija zahteva vedno več znanja, ki ga pridobiš s konkretnim delom ob stroju. To strokovno usposobljenost in delazmožnost imamo pri nas interno priznано (tkalke). Problem je v tem, da v šolskih sistemih ni bilo za tekstilno stroko urejenega izobraževanja. Nov sistem o usmerjenem izobraževanju bo moral problem tekstilnih delavcev reševati s primernimi oblikami izobraževanja. Brez sodelovanja s širšo družbeno skupnostjo pa usmerjeno izobraževanje ne bo moglo uresničiti zastavljenih ciljev in zadovoljiti potreb proizvodnje.

• V zvezi s perečim vprašanjem otroškega varstva smo izpostavili več problemov:

— organizacija popoldanskega varstva, organizacija nočnega varstva, začetek varstva zjutraj (predlog in potreba naših delavk je, da se prestavi začetek na 5. uro), prednost za mesto v vrtcu naj bi imele delavke, ki delajo v tri izmene, organiziranost zamenjave VVZ, če se družina preseli.

• Zelo pereče je tudi popoldansko varstvo. V proizvodnji, kjer je večizmensko delo, starši ne morejo koristiti VVZ. Ko dobi mesto v VVZ, nastopi problem izmenskega dela. Matere samohranilke tako delajo samo dopoldne, kar jo na delovnem mestu prizadene, ker lahko zgubi »svoj stroj« in ostane v rezervi. Z izmenskim varstvom bi v družbeno vzgojo lahko vključili mnogo več otrok. Staršema bi omogočili redno izmensko delo in družbenopolitično aktivnost. Udeleženke so na lastnih izkušnjah potrdile, da bi visok odstotek otrok ostalo v VVZ do 20. ure. Tako bi že obstoječi VVZ bili bolj izkoriščeni, več otrok bi imelo enako družbeno vzgojo in ne

nazadnje, tudi fiksni stroški VVZ bi se porazdelili na več oskrbovancev. Pobudo, da bi ustanovili lastni vrtec v Dekorativni, povežemo z načrtom nove soseske 8/2 in namepravamo tu sodelovati z dodatnimi finančnimi sredstvi, matere same pa v višjem odstotku zagovarjajo stališče, naj otrok dobi mesto v soseski, kjer stanuje.

• Nočno delo je prav gotovo zelo težko, tako za delavca, še bolj pa za delavko. Težnja celotne družbe je, da se nočno delo zmanjša na minimum, če se ne more popolnoma ukiniti. V Dekorativni postopno zmanjšujejo nočno delo glede na možnosti.

• Nova tehnologija in velika investicijska sredstva, vložena v nove strojne kapacitete in kratki roki vračanja družbenega kredita zahtevajo maksimalno izkoriščenost strojev.

• Za tak proizvodni program so se delavci Dekorativne odločili na referendumu. Trenutno to pomeni, da nočnega dela ne moremo odpraviti, vendar so udeleženke postavile zahtevo, da se izdelajo ponovne analize in da mora srednjeročni plan vsebovati program postopnega odpravljanja nočnega dela.

• Kljub nekaterim premislekom o potrebi uspešnosti in pomembnosti takih srečanj lahko rečemo v imenu večine udeleženk, da je bila tematika primerna in da lahko daje tak način obravnavanja problemov pozitivne rezultate.

Mira Dobravec



• S samoupravnimi splošnimi akti imamo urejeno, da ima delavec za vse samoupravno in družbenopolitično delo v času rednega dela nadomestilo OD v višini poprečne dosežene norme tekočega dne oziroma po 100 odstotni obračunski osnovi. Prav tako ni nekega zadržka glede udeležbe na sestankih in posvetih v zvezi s samoupravno in družbenopolitično dejavnostjo, saj na proizvodnih delovnih mestih nadomeščajo sodelavke z razširitvijo svojega delokroga, ali pa se vključijo v delo rezervne delavke ali predelavke. Tako ima vsak delavec in delavka možnost, da se aktivno vključuje v delo samoupravnih organov in družbenopolitičnih organizacij.

Med padalci JLA

Pogumni fantje

Mnenje, da je padalstvo samo šport, je nekoliko zastarelo. Skoki iz letala niso torej samo prijetna doživetja mladih, pač pa so predvsem dokaz poguma, iznajdljivosti ter telesne in psihične pripravljenosti. Zato se je tudi športno padalstvo uvrstilo med panoge, ki tako ali drugače vplivajo na krepitev naše splošne ljudske obrambe.

• Zato smo te dni, ko nas od praznika JLA deli še nekaj dni, obiskali padalske enote naših oboroženih sil. Zanimalo nas je vsakdanje življenje vojakov in starešin teh posebnih enot naše obrambe in smo, seveda, kramljali o puku in urjenju, o vsakdanjiku teh junakov našega neba. Najprej so nam povedali, da je njihova enota, pa naj gre za starešino ali vojaka, enota »čistih« prostovoljcev.

• Bojevniško urjenje padalcev se začne pa tudi konča na zemlji. Skok je torej le sestavni del te ali one bojne naloge.

• »Učimo se torej, da bi v primeru dejanske vojne ali agresije opravljali posebne bojne naloge«, je med drugim poudaril starešina in učitelj vojakov, ki ima za sabo nad 2.500 skokov. Z njegovo pomočjo smo izračunali, da je preživel v zraku, ali točneje pod padalsko kupolo med letalom in zemljo — nad sto ur!

• In za kakšne specialne naloge gre — smo ga vprašali?

• »Znano je, da se pripravljamo le za obrambo domovine in ne za osvajanje tujega ozemlja. Znano je tudi to, da se domovina brani s srcem in orožjem. Zato se usposab-



• »Že v civilstvu sem sanjal, da bi lepega dne postal športni padalec, a kaj ko ni bilo časa«, je najprej spregovoril vojak Mirko Grad, doma iz okolice Domžal. »Svoje sanje sem uresničil šele takrat, ko sem pred naborno komisijo izrazil željo, da bi vojaški rok služil v padalski enoti. In po natančnih zdravniških pregledih se je moja želja uresničila. Zame padalstvo ni več sen, ampak stvarnost.«

• Prijazni Mirko je odkril še eno svojo tajno. Šele kot vojak je prvič vstopil v letalo.

ljamo, da bi v primeru vojne, ali pačasne zasedbe dela našega ozemlja, morebitnega agresorja napadali in tolkli tam, kjer je najbolj občutljivejši in kjer našega napada najmanj pričakuje.«

STANOVANJA

Dekorativna v stanovanjski sklad prispeva iz prispevkov okrog 4 stare milijarde din. Banka prispeva 2 milijardi din v obliki kreditov. Za modernizacijo proizvodnje pa glede na ta znesek prispevamo le polovico te vsote (pri tem ne upoštevajo amortizacije). Poleg tega Dekorativna prispeva 9 odstotkov od svojega bruto dohodka za stanovanjski sklad, poleg tega pa še 300 do 400 milijonov dodatno na leto.

35 odstotkov delavcev je priseljenih v mesto in jasno je, da nihče od teh nima rešenega stanovanjskega vprašanja. Prošenj je veliko, že sedaj je najmanj 100 prošenj, ko pa bo razpis, jih bo verjetno že 150. Kljub temu, da je naša DO rešila že mnogo problemov, pa je teh še vedno veliko in jasno je, da vseh ne bomo mogli rešiti naenkrat.